



## Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. balandžio 21 d.\*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Jurisdikcija civilinėse ir komercinėse bylose — 5 straipsnio 3 punktas — Sąvoka „byla dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto“ — Direktyva 2001/29/EB — Autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimas — 5 straipsnio 2 dalies b punktas — Atgaminimo teisė — Išimties ir apribojimai — Atgaminimas asmeniniam naudojimui — Teisinga kompensacija — Nemokėjimas — Galimas įtraukimas į Reglamento (EB) Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto taikymo sritį“

Byloje C-572/14

dėl *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) 2014 m. lapkričio 18 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2014 m. gruodžio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH**

prieš

**Amazon EU Sàrl,**

**Amazon Services Europe Sàrl,**

**Amazon.de GmbH,**

**Amazon Logistik GmbH,**

**Amazon Media Sàrl**

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai A. Arabadjiev, C. G. Fernlund, S. Rodin ir E. Regan,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. lapkričio 26 d. posėdžiui,

\* Proceso kalba: vokiečių.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH*, atstovaujamos advokatų A. Feitsch ir M. Walter,
- *Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH ir Amazon Media Sàrl*, atstovaujamų advokatų U. Börger ir M. Kianfar,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos D. Segoin ir D. Colas,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato P. Gentili*,
- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos H. Leppo,
- Europos Komisijos, atstovaujamos T. Scharf ir M. Wilderspin,

susipažinęs su 2016 m. vasario 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

### Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 5 straipsnio 3 punkto ir 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 5 straipsnio 2 dalies b punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH* (toliau – *Austro-Mechana*) ginčą su *Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH ir Amazon Media Sàrl* (toliau kartu – *Amazon*) dėl Austrijos teismų jurisdikcijos nagrinėti ieškinį dėl atlyginimo, mokėtino dėl įrašymo laikmenų pateikimo nacionalinei rinkai pirmą kartą pagal Austrijos teisės aktus, sumokėjimo.

### Teisinis pagrindas

*Sąjungos teisė*

Reglamentas Nr. 44/2001

- 3 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 1 skirsnyje „Bendrosios nuostatos“ esančio 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

- 4 Šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“ esančio 5 straipsnio 1 ir 3 punktai suformuluoti taip:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla dėl:

- 1) a) sutarties gali būti iškelta atitinkamos prievolės vykdymo vietos teismuose;

<...>

<...>

- 3) civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto gali būti iškelta vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis ar jis gali įvykti, teisme.“

Direktyva 2001/29

- 5 Direktyvos 2001/29 2 straipsnyje „Atgaminimo teisė“ nustatyta:

„Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies:

- a) autoriams – savo kūrinius;

- b) atlikėjams – savo atlikimų įrašus;

- c) fonogramų gamintojams – savo fonogramas;

- d) filmų pirmojo įrašo gamintojams – jų filmų originalus ir kopijas;

- e) transliuojančiosioms organizacijoms – savo transliacijų įrašus nepaisant to, ar tos transliacijos perduodamos laidais ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.“

- 6 Šios direktyvos 5 straipsnio „Išimtys ir apribojimai“ 2 dalyje numatyta:

„Valstybės narės 2 straipsnyje nustatytai atgaminimo teisei gali nustatyti išimtis arba apribojimus šiais atvejais:

<...>

- b) kai atgaminama asmeniniam naudojimui bet kurioje laikmenoje ir atgaminantys fiziniai asmenys nesiekia tiesioginių ar netiesioginių komercinių tikslų, su sąlyga, kad teisių turėtojai gautų teisingą kompensaciją, priklausomą nuo 6 straipsnyje nurodytų techninių apsaugos priemonių taikymo ar netaikymo atitinkamam kūriniiui ar objektui;

<...>“

*Austrijos teisė*

- 7 Pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos redakcijos 1936 m. balandžio 9 d. *Urheberrechtsgesetz* (Autorių teisių įstatymas, *BGBL.* 111/1936, toliau – *UrhG*) 42 straipsnyje nustatyta:

„1. Bet kuris asmuo popieriuje ar kitoje panašioje laikmenoje gali daryti atskiras kūrinio kopijas asmeniniam naudojimui.

2. Bet kuris asmuo kitose laikmenose, nei nurodytos 1 dalyje, gali daryti atskiras kūrinių kopijas asmeniniam naudojimui siekdamas mokslinių tyrimų tikslų, jeigu tai pateisinama siekiamais nekomerciniais tikslais. <...>

<...>“

8 *UrhG* 42b straipsnyje numatyta:

„1. Jei, atsižvelgiant į kūrinių pobūdį, turi būti laikoma, kad kūrinys, kuris per radiją ar televiziją pateikiamas visuomenei ar kuris, siekiant komercinių tikslų, įrašytas į vaizdo ar garso įrašymo laikmeną, atgaminamas vaizdo ar garso įrašymo laikmenoje, kaip tai suprantama pagal 42 straipsnio 2–7 dalis, asmeniniam ar privačiam naudojimui, autorius turi teisę gauti teisingą atlyginimą (tuščios laikmenos mokesčiai), kai įrašymo laikmenos komerciniais pagrindais ir už atlygį pateikiamos nacionalinei rinkai; įrašymo laikmenomis laikomos tuščios vaizdo ar garso įrašymo laikmenos, pritaikytos taip atgaminti, arba kitos šiam tikslui skirtos vaizdo ar garso įrašymo laikmenos.

<...>

3. Atlyginimą turi mokėti šie asmenys:

1) kiek tai susiję su atlyginimu už tuščias laikmenas ir už įrangą, asmuo, kuris iš nacionalinėje teritorijoje ar užsienyje esančios vietos komerciniais pagrindais ir už atlygį pirmą kartą įrašymo laikmenas arba atgaminimo įrangą išleido į apyvartą; <...>

<...>

5. Reikalavimus dėl teisės į 1 ir 2 dalyse numatytą atlyginimą galima pateikti tik per autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacijas.

<...>“

### **Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas**

9 *Austro-Mechana* yra autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacija, kurios viena iš funkcijų yra rinkti *UrhG* 42b straipsnyje numatytą „teisingą atlyginimą“.

10 *Amazon*, kurios buveinės yra Liuksemburge ir Vokietijoje, priklauso tarptautinei grupei, internetu prekiaujančiai įvairiomis prekėmis, tarp kurių yra ir šioje nuostatoje nurodytos įrašymo laikmenos. *Austro-Mechana* teigimu, *Amazon* pirmą kartą pateikia tokias įrašymo laikmenas Austrijos rinkai, todėl privalo sumokėti šį atlyginimą.

11 Šalių ginčas susijęs su tuo, ar Austrijos teismai pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą turi tarptautinę jurisdikciją nagrinėti *Austro-Mechana* ieškinį, kuriuo ji siekia prisiteisti iš *Amazon* minėtą atlyginimą.

12 Pirmosios instancijos teismas atmetė *Austro-Mechana* pareikštą ieškinį motyvuodamas tuo, kad neturi tarptautinės jurisdikcijos.

13 Apeliacinis teismas patvirtino sprendimą atmesti *Austro-Mechana* ieškinį motyvuodamas tuo, kad jos ir *Amazon* ginčui Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas netaikomas.

14 *Austro-Mechana* pateikė *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) kasacinį skundą, kuriame prašo taikyti šią nuostatą.

- 15 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar teisė gauti „teisingą kompensaciją“ pagal [Direktyvos 2001/29] 5 straipsnio 2 dalies b punktą, kuria pagal Austrijos teisę galima remtis prieš įmones, komerciniais pagrindais ir už atlygį pirmą kartą pateikiančias įrašymo laikmenas nacionalinei rinkai, yra teisė, kylanti iš „civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 44/2001] 5 straipsnio 3 punktą?“

### Dėl prejudicinio klausimo

- 16 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą reikia aiškinti taip, kad ieškinys, kuriuo siekiama prisiteisti tokį atlyginimą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, mokėtiną pagal nacionalinės teisės normas, kuriomis įgyvendinamas Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas, priskiriamas prie bylos dėl „civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 punktą.
- 17 Visų pirma primintina, kad, nusprendusios nacionalinėje teisėje įtvirtinti Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatytą atgaminimo teisės išimtį kopijavimo asmeniniam naudojimui atveju (vadinamoji dėl kopijavimo asmeniniam naudojimui taikoma išimtis), pagal šią teisės nuostatą valstybės narės turi konkrečią pareigą numatyti teisingos kompensacijos mokėjimą išimtinės atgaminimo teisės turėtojų naudai (žr. 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 19 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 18 Kadangi minėtos direktyvos nuostatose aiškiau neįvardijami atskiri teisingos kompensacijos sistemos elementai, valstybės narės turi plačią diskreciją juos nustatyti. Valstybės narės, be kita ko, turi nustatyti tokią kompensaciją turinčius mokėti asmenis ir jos formą, mokėjimo tvarką ir dydį (žr. 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 20 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 19 Sistema, kuria grindžiama teisinga kompensacija, šios kompensacijos koncepcija ir dydis yra siejami su išimtinės atgaminimo teisės turėtojams dėl saugomų jų kūrinių kopijavimo asmeniniam naudojimui be jų leidimo padaryta žala. Tokiomis aplinkybėmis minėta kompensacija skirta teisių turėtojų patirtai žalai atlyginti ir laikytina atlygiu už jų patirtą žalą (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 21 d. Sprendimo *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 40 punktą; 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Stichting de ThuisKopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 24 punktą; 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 47 punktą; 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimo *ACI Adam ir kt.*, C-435/12, EU:C:2014:254, 50 punktą ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 21 punktą).
- 20 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą valstybė narė, numačiusi savo nacionalinėje teisėje kopijavimo asmeniniam naudojimui išimtį, privalo pagal savo teritorinę kompetenciją užtikrinti, kad teisinga kompensacija, skirta žalai, kurią išimtinės atgaminimo teisės turėtojai patyrė dėl šios valstybės teritorijoje gyvenančių galutinių naudotojų atlikto saugomų kūrinių atgaminimo, atlyginti, iš tikrųjų bus gauta (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Stichting de ThuisKopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 34–36, 39 ir 41 punktus ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 32 ir 57–59 punktus).
- 21 Nors Teisingumo Teismas šią nuostatą aiškino taip, kad asmuo, padaręs žalos išimtinės atgaminimo teisės turėtojui, t. y. asmuo, kuris savo asmeniniam naudojimui atgamino saugomą kūrinį, nepaprašęs išankstinio šio teisių turėtojo leidimo, iš principo šis asmuo turi atlyginti tokią žalą finansuodamas kompensaciją, kuri bus sumokėta šiam teisių turėtojui (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo

*Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 23 punktą ir 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimo *ACI Adam ir kt.*, C-435/12, EU:C:2014:254, 51 punktą), jis pripažino, kad, atsižvelgiant į praktinius sunkumus, kurių kyla siekiant nustatyti privačius naudotojus ir įpareigoti juos atlyginti išimtinės atgaminimo teisės turėtojams daromą žalą, siekiant finansuoti teisingą kompensaciją valstybėms narėms leidžiama įtvirtinti „mokestį už kopijavimą asmeniniam naudojimui“, kurį mokėtų ne suinteresuotieji privatūs asmenys, o subjektai, disponuojantys skaitmeninio atgaminimo įranga, aparatais ar laikmenomis ir teisiškai ar faktiškai suteikiantys šią atgaminimo įrangą, aparatus ir laikmenas šiuo tikslu privatiems asmenims arba teikiantys jiems atgaminimo paslaugą. Esant tokiai sistemai mokestį už kopijavimą asmeniniam naudojimui turi mokėti šia atgaminimo įranga, aparatais ir laikmenomis disponuojantys asmenys (be kita ko, žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 24 punktą ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 23 punktą).

- 22 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, jog turint omenyje, kad tokia sistema leidžia mokesčio mokėtojams atgauti mokestį už kopijavimą asmeniniam naudojimui per aptariamą atgaminimo įrangą, aparatų ar laikmenų suteikimo kainą arba per suteiktos atgaminimo paslaugos kainą, galiausiai mokesčio našta tenka šią kainą mokančiam privačiam naudotojui, o tai atitinka „deramą pusiausvyrą“, kuri turi būti užtikrinta tarp išimtinės atgaminimo teisės turėtojų ir saugomų objektų naudotojų interesų (žr. 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Stichting de Thuis kopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 28 punktą ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 25 punktą).
- 23 Būtent tokią sistemą įtvirtino Austrijos Respublika, pasirinkusi įgyvendinti Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatytą kopijavimo privačiam naudojimui išimtį; tokią sistemą Teisingumo Teismas jau nagrinėjo 2013 m. liepos 11 d. Sprendime *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515).
- 24 Pagal *UrhG* 42b straipsnyje nustatytą teisingos kompensacijos, numatytos Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte, finansavimo sistemą mokestį už kopijavimą asmeniniam naudojimui moka asmenys, komerciniais pagrindais ir už atlygį į apyvertą išleidžiantys įrašymo laikmenas, kurios gali būti naudojamos atgaminant (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 26 punktą).
- 25 Iš principo, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 22 punkte, ši sistema leidžia mokesčių mokėtojams atgauti šį mokestį per tokių laikmenų pardavimo kainą, todėl pagal „deramos pusiausvyros“ reikalavimą galiausiai mokesčio našta tenka šią kainą mokančiam privačiam naudotojui, darant prielaidą, kad šis naudotojas yra galutinis vartotojas (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 27 punktą).
- 26 Be to, pagal *UrhG* 42b straipsnio 5 dalį minėtas mokestis mokėtinas ne išimtinės atgaminimo teisės turėtojui, o autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacijai, nagrinėjamu atveju *Austro-Mechana*.
- 27 Dėl klausimo, ar Austrijos teismai turi jurisdikciją nagrinėti *Austro-Mechana* ieškinį, kuriuo ši siekia prisiteisti *UrhG* 42b straipsnyje numatytą atlyginimą, primintina, kad nukrypstant nuo Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto pagrindinio principo, pagal kurį jurisdikcija priskiriama valstybės narės, kurios teritorijoje atsakovas turi gyvenamąją vietą, teismui, šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje numatyti tam tikri specialiosios jurisdikcijos priskyrimo atvejai, tarp kurių yra ir nustatytas minėto reglamento 5 straipsnio 3 punkte (žr. 2013 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 23 punktą; 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Pinckney*, C-170/12, EU:C:2013:635, 24 punktą; 2014 m. birželio 5 d. Sprendimo *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 44 punktą ir 2015 m. sausio 22 d. Sprendimo *Hejduk*, C-441/13, EU:C:2015:28, 17 punktą).

- 28 Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte numatyta, kad dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla gali būti iškelta vietas, kur įvyko ar gali įvykti žalą sukėles įvykis, teisme.
- 29 Šioje nuostatoje įtvirtinta specialiosios jurisdikcijos taisyklė aiškintina autonomiškai ir siaurai (žr. 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 43 punktą ir 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 37 punktą).
- 30 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką jurisdikcijos taisyklė, numatyta Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte, pagrįsta itin glaudžia sąsaja tarp ginčo ir vietos, kur įvyko arba gali įvykti žalą sukėles įvykis, teismų, o tai pateisina jurisdikcijos priskyrimą šiems teismams dėl gero teisingumo vykdymo ir veiksmingo proceso organizavimo priešasčių (žr. 2013 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 26 punktą; 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Pinckney*, C-170/12, EU:C:2013:635, 27 punktą; 2014 m. birželio 5 d. Sprendimo *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 47 punktą; 2015 m. sausio 22 d. Sprendimo *Hejduk*, C-441/13, EU:C:2015:28, 19 punktą ir 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 46 punktą).
- 31 Bylose dėl delikto ar kvazidelikto vietos, kur įvyko ar gali įvykti žalą sukėles įvykis, teismas paprastai turi geriausias galimybes priimti sprendimą pirmiausia dėl ginčo dalyko artumo ir lengvesnio įrodymų rinkimo (žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Folien Fischer ir Fofitec*, C-133/11, EU:C:2012:664, 38 punktą; 2013 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 27 punktą; 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *ÖFAB*, C-147/12, EU:C:2013:490, 50 punktą ir 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 40 punktą).
- 32 Pagal Teisingumo Teismo praktiką į „bylos dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto ar kvazidelikto“ sąvoką įeina bet koks reikalavimas, kuriuo siekiama nustatyti atsakovo atsakomybę ir kuris nėra susijęs su „byla dėl sutarties“, kaip tai suprantama pagal šio Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktį (žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Kalfelis*, 189/87, EU:C:1988:459, 17 ir 18 punktus; 2014 m. kovo 13 d. Sprendimo *Brogstetter*, C-548/12, EU:C:2014:148, 20 punktą ir 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 44 punktą).
- 33 Taigi pirmiausia reikia išnagrinėti, ar *Austro-Mechana* ieškiny, kuriuo ji siekia prisiteisti *UrhG* 42b straipsnyje numatytą atlyginimą, susijęs su „byla dėl sutarties“, kaip ji suprantama pagal minėtą nuostatą.
- 34 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad sutarties sudarymas nėra Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto taikymo sąlyga (žr. 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 38 punktą).
- 35 Nors pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 dalies a punktą nereikalaujama sudaryti sutarties, vis dėlto, kad būtų galima taikyti šią nuostatą, būtina identifikuoti prievolę, nes jurisdikcija pagal šią nuostatą nustatoma atsižvelgiant į vietą, kur įvykdyta ar turi būti įvykdyta prievolė, kuria grindžiamas ieškiny. Taigi sąvoka „bylos dėl sutarties“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, negali būti suprantama kaip apimanti situaciją, kai nėra jokių vienos šalies laisvai priimtų įsipareigojimų kitai šaliai (žr. 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 46 punktą).
- 36 Todėl specialios jurisdikcijos taisyklės, minėtame 5 straipsnio 1 dalies a punkte numatytos sutarčių atveju, taikymas suponuoja, kad yra nustatyta laisvai priimta vieno asmens teisinė prievolė kitam asmeniui, kuria grindžiamas ieškovo pareikštas ieškiny (žr. 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 47 punktą ir 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 39 punktą).

- 37 Pagrindinėje byloje prievolė sumokėti bendrovei *Austro-Mechana* teisingą kompensaciją yra nustatyta *UrhG* 42b straipsnyje, kuriuo įgyvendinamas Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas, *Amazon* jos laisvai neprisiėmė. Ši prievolė bendrovei *Amazon* nustatyta Austrijos teisėje dėl to, kad ji komerciniais pagrindais ir už atlygį pirmą kartą išleido į apyvartą įrašymo laikmenas, kurios gali būti naudojamos atgaminant saugomus kūrinius ar objektus.
- 38 Darytina išvada, kad *Austro-Mechana* ieškinys, kuriuo ji siekia prisiteisti minėtą atlyginimą, nesusijęs su „byla dėl sutarties“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 dalies a punktą.
- 39 Antra, reikia nustatyti, ar tokiu ieškiniu, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, siekiama nustatyti atsakovo atsakomybę, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 32 punkte nurodytą teismo praktiką.
- 40 Taip yra tuo atveju, kai „žalą sukėlęs įvykis“, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą, gali būti priskiriamas atsakovui.
- 41 Į deliktinę ar kvazideliktinę atsakomybę galima atsižvelgti tik su sąlyga, kad galima nustatyti priežastinį žalos ir aplinkybės, dėl kurios atsirado ši žala, ryšį (žr. 1976 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Bier*, 21/76, EU:C:1976:166, 16 punktą ir 2004 m. vasario 5 d. Sprendimo *DFDS Torline*, C-18/02, EU:C:2004:74, 32 punktą).
- 42 Nagrinėjamu atveju *Austro-Mechana* pareikštu ieškiniu siekiama prisiteisti žalos, atsiradusios dėl to, kad *Amazon* nesumokėjo *UrhG* 42b straipsnyje numatyto atlyginimo, atlyginimą.
- 43 Šiuo klausimu primintina, kad, remiantis šio sprendimo 19 punkte nurodyta Teisingumo Teismo praktika, Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte minima „teisinga kompensacija“ skirta žalai, kurią autoriai patyrė dėl saugomų jų kūrinių kopijavimo asmeniniam naudojimui be jų leidimo, atlyginti, taigi ji laikytina atlygiu už šių autorių patirtą žalą dėl tokio neleistino kopijavimo.
- 44 Taigi tai, kad *Austro-Mechana* negavo *UrhG* 42b straipsnyje numatyto atlyginimo, yra žalą sukėlęs įvykis, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą.
- 45 Aplinkybė, kad pagal Austrijos taikomą „teisingos kompensacijos“ sistemą ši kompensacija turi būti mokama ne išimtinės atgaminimo teisės turėtojams, kurių patirtą žalą ja siekiama atlyginti, o autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacijai, šiuo klausimu nereikšminga.
- 46 Kaip nurodyta šio sprendimo 26 punkte, pagal *UrhG* 42b straipsnio 5 dalį reikalavimus dėl teisės į šiame 42b straipsnyje nurodytą atlyginimą gali pateikti tik autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacijos. Taigi tik *Austro-Mechana*, kaip autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacija, gali remtis šia teise pagal minėtą sistemą.
- 47 Be to, atsižvelgiant ir į šio sprendimo 21 punkte nurodytą teismo praktiką, aplinkybė, kad *Amazon* nėra galutinė vartotoja, kuri privačiam naudojimui atgamino saugomus kūrinius, nekliudo reikalauti iš šios bendrovės pagal Austrijos teisėje numatytą sistemą sumokėti *UrhG* 42b straipsnyje nurodytą atlyginimą.
- 48 Nors, kaip teigė *Amazon*, įrašymo laikmenų pateikimas rinkai savaime nėra neteisėtas veiksmas, o Austrijos Respublika nusprendė įgyvendinti Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatytą kopijavimo asmeniniam naudojimui išimtį, todėl atgaminimas privačiam naudojimui naudojant tokias laikmenas leidžiamas pagal Austrijos teisę, vis dėlto pagal šią nuostatą Austrijos teisėje atgaminimas privačiam naudojimui siejamas su sąlyga, kad teisių turėtojais gaus „teisingą kompensaciją“, šiuo atveju *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje numatytą atlyginimą.



- 49 Tačiau savo ieškinyje *Austro-Mechana* kaltina *Amazon* ne tuo, kad ši pirmą kartą išleido į apyvertą Austrijos teritorijoje įrašymo laikmenas, o tuo, kad nesilaikė jai pagal *UrhG* tenkančios prievolės sumokėti minėtą atlyginimą.
- 50 Taigi *Austro-Mechana* ieškiniu siekiama nustatyti atsakovo atsakomybę, nes jis grindžiamas tuo, kad *Amazon* pažeidė *UrhG* nuostatas, pagal kurias jai tenka ši prievolė, ir šis pažeidimas yra neteisėtas veiksmas, sukeliantis žalą *Austro-Mechana*.
- 51 Todėl toks ieškinys patenka į Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto taikymo sritį.
- 52 Darytina išvada, kad Austrijos teismai turi tarptautinę jurisdikciją nagrinėti *Austro-Mechana* ieškinį, jeigu žalą sukėlus įvykis įvyko arba gali įvykti šioje valstybėje narėje, o tai turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 53 Tokiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti, jog Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas aiškintinas taip, kad ieškinys, kuriuo siekiama prisiteisti atlyginimą, mokėtiną pagal tokias nacionalinės teisės normas, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kuriomis įgyvendinama Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatyta „teisingos kompensacijos“ sistema, priskiriamas prie bylos dėl „civilinės teisės pažeidimų, delikto ar kvazidelikto“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 punktą.

#### Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 54 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

**2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 5 straipsnio 3 punktą reikia aiškinti taip, kad ieškinys, kuriuo siekiama prisiteisti atlyginimą, mokėtiną pagal tokias nacionalinės teisės normas, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kuriomis įgyvendinama 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatyta „teisingos kompensacijos“ sistema, priskiriamas prie bylos dėl „civilinės teisės pažeidimų, delikto ar kvazidelikto“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 punktą.**

Parašai.